

BORGMESTERPÅGTEN FOR KLIMA OG ENERGI

Vi, borgmestrene, der underskriver denne pagt, deler en vision om en bæredygtig fremtid – uanset størrelsen på vores kommune eller dennes placering på verdenskortet. Denne fælles vision er drivkraften bag vores bestræbelser på at tackle en række udfordringer, som er indbyrdes forbundne: afhjælpning af klimaforandringer, klimatilpasning og bæredygtig energi. Vi står sammen og er parate til at gennemføre konkrete, langsigtede tiltag, der sikrer et miljømæssigt, økonomisk og socialt bæredygtigt miljø for nuværende og fremtidige generationer. Det er vores kollektive ansvar at opbygge mere bæredygtige, attraktive, beboelige, modstandsdygtige og energieffektive områder.

VI, BORGMESTRENE, ANERKENDER, AT:

Klimaforandringerne allerede er en realitet og en af de største globale udfordringer i vores tid, der kræver øjeblikkelig handling og samarbejde mellem lokale, regionale og nationale myndigheder fra hele verden.

De lokale myndigheder er centrale aktører i energiomstillingen og i bekæmpelsen af klimaforandringer på det forvaltningsniveau, der er tættest på borgerne. De lokale myndigheder deler ansvaret for klimaindsatsen med de regionale og nationale myndigheder, og de er rede til at handle uafhængigt af andre parters tilsagn. De lokale og regionale myndigheder i alle socioøkonomiske situationer og geografiske placeringer er i forreste række i indsatsen for at mindske deres områdes sårbarhed over for klimaforandringernes forskellige påvirkninger. Selv om man allerede er i færd med at nedbringe emissionerne, er tilpasning et nødvendigt og uomgængeligt supplement til de afhjælpende foranstaltninger.

Afhjælpning af- og tilpasning til klimaforandringer kan indebære mange fordele for miljøet, samfundet og økonomien. Hvis disse indsatser samordnes, åbnes der op for nye muligheder for at fremme bæredygtig udvikling. Dette omfatter opbygning af inklusive og klimaresistente samfund, forbedring af livskvalitet, fremme af investeringer og innovation, fremme af den lokale økonomi og jobskabelse og styrkelse af inddragelsen af og samarbejdet med aktører på området.

Lokale løsninger på energi- og klimaudfordringer bidrager til at tilvejebringe sikker, bæredygtig og konkurrencedygtig energi til en overkommelig pris for borgerne og bidrager derfor til at styrke energisikkerheden og beskytte sårbare forbrugere.

VI, BORGMESTRENE, DELER EN FÆLLES VISION FOR 2050 MED:

- Kulstoffattige områder, der bidrager til at holde den gennemsnitlige globale opvarmning et godt stykke under 2 °C i forhold til det førindustrielle niveau i overensstemmelse med den internationale klimaaf tale, der blev indgået på COP 21 i Paris i december 2015
- Mere modstandsdygtige områder for at være forberedt på de uundgåelige skadelige virkninger af klimaforandringer
- Universel adgang til sikre, bæredygtige og økonomisk overkommelige energitjenester til alle, hvilket øger livskvaliteten og energisikkerheden.

FOR AT OPFYLDE DENNE VISION FORPLIGTER VI, BORGMESTRENE, OS TIL AT:

- Reducere CO₂- (og eventuelt andre drivhusgas-) emissioner i vores kommuner med **mindst 40 % inden 2030** gennem øget energieffektivitet og øget brug af vedvarende energikilder
- Øge vores modstandsdygtighed og tilpasning til virkningerne af klimaforandringerne
- Dele vores vision, resultater, erfaringer og knowhow med andre lokale og regionale myndigheder i og uden for EU gennem direkte samarbejde og peer-to-peer-udveksling, navnlig inden for rammerne af den globale borgmesterpagt.

Med henblik på at omsætte vores lokale myndigheders hensigtserklæringer til handling forpligter vi os til at følge den trinvise køreplan i bilag I, herunder udvikle en handlingsplan for bæredygtig energi og klima samt sikre en regelmæssig overvågning af fremskridt.

VI, BORGMESTRENE, ANERKENDER, AT VORES FORPLIGTELSE KRÆVER:

- Stærkt politisk lederskab
- Opstilling af ambitiøse langsigtede mål, der strækker sig ud over politiske mandater
- En koordineret indsats mellem afhjælpning og tilpasning gennem mobilisering af alle berørte kommunale afdelinger
- En tværsektoriel og helhedsorienteret territorial tilgang
- Tildeling af passende, menneskelige, tekniske og finansielle ressourcer
- Inddragelse af alle relevante interessenter indenfor vore kommunegrænser
- Styrkelse af borgernes indflydelse som de vigtigste energiforbrugere, som "prosumenter" og som deltagere i et efterspørgselsdrevet energisystem
- Øjeblikkelig handling, navnlig via fleksible "no regret"-foranstaltninger

- Gennemførelse af intelligente løsninger til imødegåelse af de tekniske og samfundsmæssige udfordringer forbundet med energiomstillingen
- Regelmæssige tilpasninger af vores foranstaltninger på grundlag af kontrol- og evalueringresultater
- Et horisontalt og vertikalt samarbejde mellem lokale myndigheder og med myndigheder på alle andre niveauer.

VI, BORMESTRENE, GLÆDER OS OVER:

- Europa-Kommissionens initiativ, der samler afhjælpning og tilpasning – de to søjler i bekæmpelsen af klimaforandringer – under dette paraplyinitiativ og styrker synergiene med andre relevante EU-politikker og -initiativer yderligere
- Europa-Kommissionens støtte til udvidelsen af modellen for Borgmesterpagten til andre dele af verden gennem den globale borgmesterpagt
- Støtten til Borgmesterpagten og dens mål fra Regionsudvalget, som er Europas lokale og regionale myndigheders institutionelle stemme i EU
- Den støtte, der ydes af medlemsstater, regioner, provinser, mentorbyer og andre institutionelle strukturer til de lokale myndigheder i forbindelse med opfyldelsen af deres afhjælpnings- og tilpasningsforpligtelser under Borgmesterpagten.

VI, BORMESTRENE, OPFORDRER:

– ANDRE LOKALE MYNDIGHEDER TIL AT:

- Slutte sig til os og underskrive Borgmesterpagten
- Udveksle viden og deltage i kapacitetsopbyggende aktiviteter under Borgmesterpagten.

– REGIONALE/SUBNATIONALE MYNDIGHEDER TIL AT:

- Bistå os med strategisk vejledning og politisk, teknisk og finansiel støtte til udvikling, gennemførelse og overvågning af vores handlingsplaner og tilknyttede foranstaltninger
- Hjælpe os med at fremme samarbejdet og fælles tilgange med henblik på en mere effektiv og integreret indsats.

– **NATIONALE REGERINGER TIL AT:**

- Påtage sig deres ansvar for at håndtere klimaforandringer og yde passende politisk, teknisk og finansiel støtte til forberedelsen og gennemførelsen af vores lokale afhjælpnings- og tilpasningsstrategier
- Inddrage os i forberedelsen og gennemførelsen af de nationale afhjælpnings- og tilpasningsstrategier
- Sikre tilstrækkelig adgang til finansieringsmekanismer til støtte for lokale klima- og energiforanstaltninger
- Anerkende indvirkningen af vores lokale tiltag, tage hensyn til vores behov og give udtryk for vores holdninger i europæiske og internationale klimaprocesser.

– **DE EUROPÆISKE INSTITUTIONER TIL AT:**

- Konsolidere de politiske rammer, der understøtter gennemførelsen af lokale klima- og energistrategier og samarbejde mellem byer
- Bistå os med tilstrækkelig operationel og teknisk bistand og pr-bistand
- Arbejde videre med integreringen af Borgmesterpagten i relevante EU-politikker -støtteprogrammer og -aktiviteter og inddrage os i forberedelses- og implementeringsfaserne
- Stille fortsatte finansieringsmuligheder til rådighed for gennemførelsen af vores forpligtelser og tilvejebringe særlige faciliteter til fremme af projektudvikling til støtte for vores arbejde med at udvikle, udbyde og iværksætte investeringsprogrammer
- Anerkende vores rolle og indsats inden for afhjælpning af og tilpasning til klimaforandringer og gøre det internationale samfund opmærksom på vores resultater.

– **ANDRE INTERESSEREDE PARTER¹ TIL AT:**

- Mobilisere og udveksle erfaringer, knowhow, teknologi og finansielle ressourcer, der supplerer og styrker vores lokale bestræbelser, øger kapacitetsopbygningen, fremmer innovation og sætter skub i investeringer
- Blive aktive aktører i energiomstillingen og støtte os ved at involvere sig i lokale foranstaltninger.

¹

F.eks. den private sektor, finansielle institutioner, civilsamfundet og videnskabelige og akademiske kredse.

BILAG I

BORGMESTERPAGTEN – PROCESSEN TRIN FOR TRIN & RETNINGSLINJER

EN FÆLLES KØREPLAN FOR EN FÆLLES VISION:

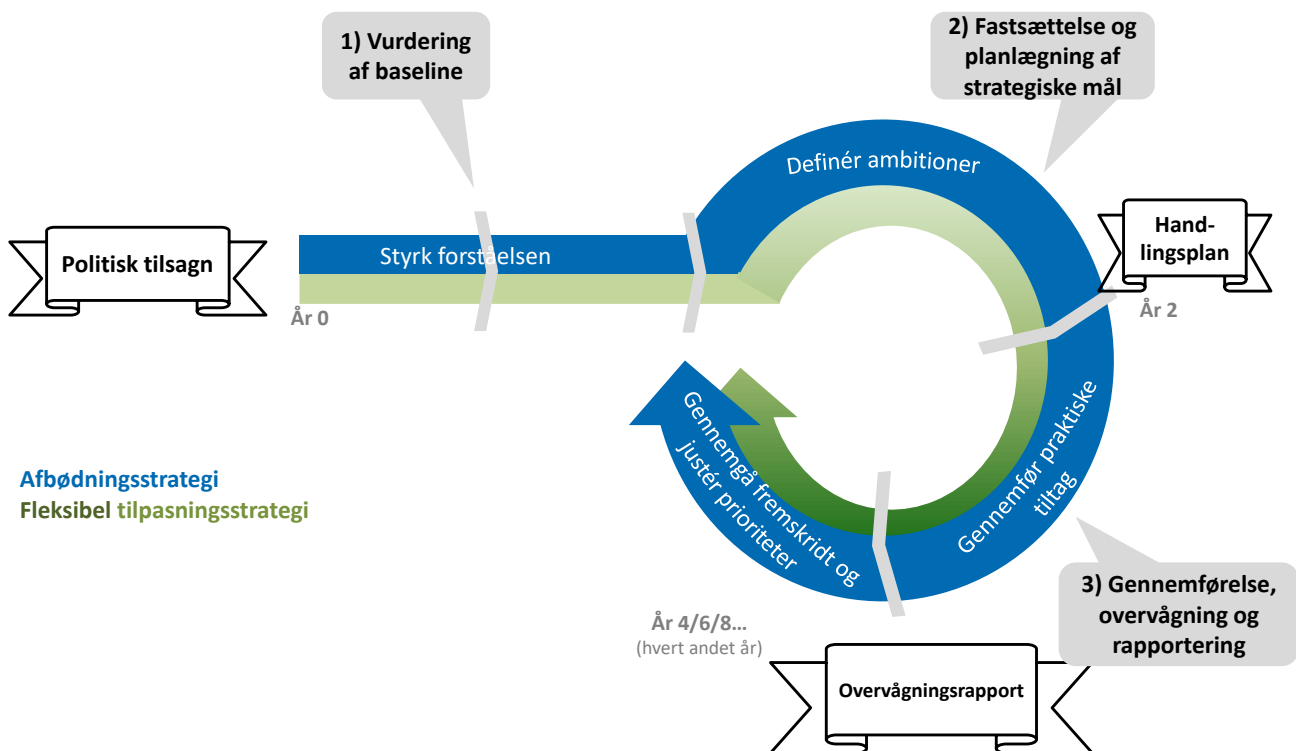
Underskriverne af Borgmesterpagten forpligter sig til at gennemgå en række trin for at opfylde deres mål for afhjælpning og tilpasning:

TRINDELE	AFHJÆLPNING	TILPASNING
1) Iværksættelse og vurdering af baseline	Udarbejdelse af en basisemissionsopgørelse	Udarbejdelse af en evaluering af risiko og sårbarhed i forbindelse med klimaforandringer
2) Fastsættelse og planlægning af strategiske mål	Indgivelse af en handlingsplan for bæredygtig energi og klima (HBEK) og integrering af afhjælpnings- og tilpasningsaspekter i relevante politikker, strategier og planer, <u>senest to år fra datoen for vedtagelsen i byrådet</u>	
3) Gennemførelse, overvågning og rapportering	Rapportering om fremskridt <u>hvert andet år efter indgivelsen af HBEK</u> på initiativets platform	

** Tilpasningsstrategien skal være en del af HBEK og/eller udarbejdes og integreres i et eller flere separate planlægningsdokumenter. Underskrivere kan frit vælge formatet for deres handlingsplan – se afsnittet om "tilpasningsstrategi" nedenfor.*

I planens forberedende fase, der varer 1-2 år, skal der være fokus på vurdering af situationen (primære emissionskilder og deres reduktionspotentiale, primære klimarisici og sårbarheder og hermed forbundne nuværende/fremtidige udfordringer), identifikation af prioriteter for afhjælpning og tilpasning og hurtige resultater, styrkelse af lokalsamfundets inddragelse og mobilisering af tilstrækkelige ressourcer og kapaciteter til at iværksætte de nødvendige foranstaltninger. I de efterfølgende år skal der være fokus på at opskalere de foranstaltninger og projekter, der iværksættes for at fremskynde forandring.

FLEKSIBLE STRATEGIER, DER KAN TILPASSES LOKALE FORHOLD:

Borgmesterpagten udgør et handlingsgrundlag, der gør det nemmere for de lokale myndigheder at realisere deres mål for afhjælpning og tilpasning under hensyntagen til de forskellige lokale forhold. De deltagende kommuner skal have tilstrækkelig fleksibilitet til at vælge, hvordan de bedst kan gennemføres deres lokale foranstaltninger. Selv om prioriteterne er forskellige, opfordres de lokale myndigheder til at træffe integrerede og holistiske foranstaltninger.

– Afhjælpningsstrategi

Afhjælpningsstrategien sikrer underskriverne en vis fleksibilitet, navnlig med hensyn til emissionsopgørelsen (f.eks. basisår, centrale sektorer, der skal fokuseres på, emissionsfaktorer til brug for beregningen, emissionsenhed til brug for rapporteringen² osv.).

– Tilpasningsstrategi

Tilpasningsstrategien skal være fleksibel nok til at integrere ny viden og nye resultater og kunne tilpasses underskrivernes ændrede betingelser og kapacitet. Der skal foretages en evaluering af risici og sårbarhed i forbindelse med klimaforandringer inden for den fastsatte frist på to år. Resultaterne skal danne grundlag for vurderingen af, hvordan kommunen gøres mere modstandsdygtig. Tilpasningsstrategien, der bør integreres i handlingsplanen for bæredygtig

²

Underskriverne kan vælge at indberette deres emissioner i CO₂ (kuldioxid) eller i CO₂-ækvivalenter. Sidstnævnte giver dem mulighed for at tage højde for andre drivhusgasemissioner, navnlig CH₄ (methan) og N₂O (dinitrogenoxid).

energi og klima og/eller andre relevante planlægningsdokumenter, kan styrkes og justeres over tid. "No regret"-foranstaltninger kan overvejes først og suppleres med andre foranstaltninger i årene herefter (f.eks. når situationen tages op til fornyet vurdering hvert andet år i forbindelse med revisionerne af handlingsplanen) – dette vil gøre det muligt at foretage tilpasninger i god tid og mindske omkostninger.

EN TROVÆRDIG, GENNEMSIGTIG BEVÆGELSE:

- **Politisk godkendelse:** Forpligtelsen, handlingsplanen for bæredygtig energi og klima og andre relevante planlægningsdokumenter ratificeres ved byrådets resolution/afgørelse. Dette sikrer langsigtet politisk opbakning.
- **En robust, konsekvent, gennemsigtig og harmoniseret ramme for dataindsamling og rapportering:** Borgmesterpagtens metodologi er baseret på et solidt teknisk og videnskabeligt grundlag og er udviklet i samarbejde med Europa-Kommissionen med udgangspunkt i de erfaringer, der er draget af kommunale og regionale netværk og bynetværk. Der er blevet fastlagt fælles metodologiske principper og udarbejdet indberetningsmodeller, som giver underskriverne mulighed for at spore, indberette og offentliggøre deres fremskridt på en struktureret og systematisk måde. Den indgivne handlingsplan for bæredygtig energi og klima offentliggøres på underskrivernes onlineprofil på Borgmesterpagtens hjemmeside. Dette sikrer gennemsigtigheden, ansvarligheden og sammenligneligheden af deres lokale klimaforanstaltninger.
- **Anerkendelse og stor synlighed af de lokale tiltag:** De individuelle og kollektive resultater, der indsamles ved hjælp af indberetningsmodellerne, offentliggøres på Borgmesterpagtens hjemmeside som inspiration og for at lette udveksling og selvevaluering. Indberetning af data via Borgmesterpagten giver underskriverne mulighed for at dokumentere, at deres lokale tiltag har en bred indvirkning. Data indsamlet gennem Borgmesterpagtens indberetningsramme giver ligeledes nationale, europæiske og internationale politiske beslutningstagere afgørende feedback om lokale tiltag.
- **Evaluering af dataene indberettet af underskriverne:** Denne kvalitetskontrol bidrager til at garantere Borgmesterpagt-initiativets troværdighed og pålidelighed.
- **Suspension i tilfælde af manglende overholdelse:** Underskriverne accepterer at blive suspenderet fra initiativet efter forudgående skriftlig meddelelse fra Borgmesterpagtens kontor, hvis ovennævnte dokumenter ikke indsendes (dvs. handlingsplan for bæredygtig energi og klima og overvågningsrapporter) inden for de fastsatte frister. Denne procedure sikrer gennemsigtighed, robusthed og rimelighed i forhold til andre underskrivere, der opfylder deres forpligtelser.

BILAG II

BAGGRUND & SAMMENHÆNG

Underskriverne af Borgmesterpagten forpligter sig til bevægelsen med fuldt kendskab til følgende:

- Det Mellemlstatslige Panel om Klimaændringer (IPCC) har i sin [femte vurderingsrapport](#) bekræftet, at klimaforandringer er en realitet, og at menneskelige aktiviteter fortsat påvirker Jordens klima
- I henhold til IPCC's undersøgelsesresultater er afhjælpning og tilpasning komplementære tilgange til at reducere risiciene forbundet med klimaforandringer over forskellige tidshorisonter
- FN's Klimakonvention (UNFCCC) er de nationale regeringer nået til enighed om et fælles mål om at holde den gennemsnitlige globale opvarmning et godt stykke under 2 °C i forhold til det førindustrielle niveau
- På FN-konferencen Rio+20 har de nationale regeringer fastlagt en række [mål for bæredygtig udvikling](#) (SDG'er). SDG 7 pålægger således det internationale samfund at "*sikre adgang til bæredygtige og pålidelige energikilder som alle har råd til*", SDG 11 at "*bygge inkluderende, robuste og bæredygtige byer og bosættelser*", og SDG 13 at "*skride til umiddelbar handling for at bekæmpe klimaændringer og konsekvenserne af disse*"
- I initiativet om [bæredygtig energi for alle](#), lanceret af FN's generalsekretær i 2011, er der fokus på opfyldelse af følgende tre sammenhængende mål inden 2030: "*sikre universel adgang til moderne energitjenester*", "*fordoble den globale forbedring af energieffektivitet*" og "*fordoble brugen af vedvarende energi i det globale mix af energi*"
- Europa-Kommissionen lancerede Borgmesterpagten i 2008 og som et centralt tiltag i [EU-strategien for tilpasning til klimaændringer](#) (Europa-Kommissionen, 2013) Mayors Adapt-initiativet i 2014 for at inddrage og støtte lokale myndigheders indsats med henblik på afhjælpning af eller tilpasning til klimaforandringer
- Siden lanceringen har Borgmesterpagten været anerkendt som et centralt EU-instrument, herunder navnlig i [strategien for energiunionen](#) (Europa-Kommissionen, 2015) og i den [europæiske energisikkerhedsstrategi](#) (Europa-Kommissionen, 2014), til at fremskynde energiomstillingen og øge energiforsyningssikkerheden
- I oktober 2014 vedtog Europa-Kommissionen en [klima- og energipolitisk ramme for 2030](#) med nye klima- og energimål: en hjemlig reduktion af drivhusgasemissionerne med mindst 40 %, mindst 27 % af energiforbruget i EU skal stamme fra vedvarende energikilder, energibesparelser på mindst 27 %
- I 2011 vedtog Europa-Kommissionen en [køreplan for omstilling til en konkurrencedygtig lavemissionsøkonomi i 2050](#), der sigtede mod at reducere udledningerne af drivhusgas med 80-95 % frem til 2050 i forhold til 1990 – dette initiativ blev ligeledes støttet af Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union

- EU's Regionsudvalg understreger sit forstærkede tilsagn om at støtte borgmesteraftalen, f.eks. gennem en særlig platform i Regionsudvalgets regi og andre redskaber som anført i Regionsudvalgets udtalelse om borgmesteraftalens fremtid (ENVE-VI-006).

BILAG III ORDLISTE

- **Tilpasning:** foranstaltninger, der træffes for at afhjælpe skadelige virkninger af klimaforandringer, forebygge eller minimere den skade, de kan forvolde, og udnytte muligheder, som måtte opstå.
- **Klimaforandringer:** enhver forandring af klimaet over tid, uanset om den skyldes naturlig variabilitet eller menneskelige aktiviteter.
- **Emissionsopgørelse:** kvantificering af mængden af drivhusgasser (CO₂ eller CO₂-ækvivalenter) udledt som følge af energiforbrug på en underskriver af Borgmesterpagtens område et bestemt år – opgørelsen gør det muligt at identificere de primære emissionskilder og deres reduktionspotentiale.
- **Afhjælpning:** foranstaltninger, der træffes for at reducere koncentrationerne af drivhusgasser udledt i atmosfæren.
- **Overvågningsrapport:** dokument, som underskriverne af Borgmesterpagten forpligter sig til at forelægge hvert andet år efter indgivelsen af deres HBEK, hvori der redegøres for de foreløbige resultater af gennemførelsen af planen – formålet med denne rapport er at undersøge opfyldelsen af de fastlagte mål.
- **No regret-foranstaltninger (tilpasning):** foranstaltninger med øjeblikkelige økonomiske og miljømæssige fordele. De betaler sig i ethvert tænkeligt klimascenarie.
- **Prosumenter:** proaktive forbrugere, forbrugere, der ud over at forbruge energi også påtager sig ansvaret for at producere energi.
- **Modstandsdygtighed:** et socialt eller økologisk systems evne til at absorbere forstyrrelser og samtidig fortsat fungere på grundlæggende samme måde og evne til at tilpasse sig stress og (klima)forandringer.
- **Risiko- og sårbarhedsvurdering:** en analyse, der fastlægger karakteren og omfanget af en risiko gennem analyse af potentielle farer og vurdering af sårbarheder, som kunne udgøre en potentiel trussel mod eller være til skade for mennesker, deres ejendom og levebrød og det miljø, som de er afhængige af – analysen gør det muligt at identificere kritiske problemområder og tilvejebringer således oplysninger til brug for beslutningstagningen. I vurderingen kunne der være fokus på risici forbundet med oversvømmelser, ekstreme temperaturer og hvedebølger, tørke og vandknaphed, storme og andre ekstreme vejrforhold, et stigende antal skovbrande, stigning i havets vandstand og kysterosion (hvis det er relevant).
- **Risiko:** sandsynlighed for skadelige følger eller samfundsmæssige, økonomiske eller miljømæssige tab (f.eks. tab af liv, sundhedstilstand, levebrød, aktiver og tjenester) for et bestemt lokalsamfund eller et samfund, der befinder sig i en sårbar situation i en bestemt periode i fremtiden.
- **Handlingsplan for bæredygtig energi og klima (HBEK):** det primære dokument, hvori Borgmesterpagtens underskriverne anfører, hvorledes de har til hensigt at opfylde deres forpligtelser. Planen indeholder en angivelse af de afhjælpnings- og

tilpasningsforanstaltninger, der er fastlagt for at nå målene, sammen med tidsplaner og tildelte ansvarsområder.

- **Sårbarhed:** det omfang, i hvilket et system berøres af og ikke vil kunne modstå skadelige virkninger af klimaforandringer, herunder klimaudsving og ekstreme vejrforhold (det modsatte af modstandsdygtighed).